СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 72. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 31-го березня 1942. No. 72. Jersey City, N. J., Tuesday, March 31, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Американсько-Филипинські Війська Відбивають Нові Ворожі Атаки з Дуже Великими Втратами для Японців - Індії Запропоновано Домініяльний Статут по цій Війні, Як Теж Право Виступу з Британської Спілки Народів

НАЇЗДНИКИ ВІДКИНЕНІ З ВЕЛИКИМИ ВТРАТАМИ В ЛЮДЯХ ТА МАТЕРІЯЛІ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни повідомляє, що загальний наступ японців на американські позиції в Батаан, початий в неділю рано, був відбитий військами ґен. Вейнрайта, при чому наїздники понесли значні втрати в людях та воєнному матеріялі. Комунікат згадує, що був це один з найбільших наступів. Рівночасно японці далі бомбардували Корегідор, одначе без більших успіхів. Всі познаки вказують на це, що японці задумують пробоєм штурмувати американські позиції з полудня, цебто із входу до Манільського Заливу. Тому, що ґен. Вейнрайт від кількох днів сподівався японського насутпу, американсько-филипинські війська зробили проти-наступ та відкинули японців з тяжкими для наїздника втратами.

ДАЄС ОБВИНУВАЧУЄ ФЕДЕРАЛЬНИХ УРЯДОВЦІВ

ВАШИНГТОН. — Конґресмен Мартин Даєс, голова комітету для розсліду не-американської діяльности, виступив з обвинуваченням 35-ох федеральних урядовців, що є заняті в Економічній Воєнній Раді. Обвинувачення, звернене на адресу заступника президента Г. Волеса, каже, що всі вони були в більшій і меншій мірі звизані з комуністичним рухом, а одни з обвинувачених, а саме Морис Пармелі, є автором книжки „Нудизм в модерному житті", в якій накликує до практикування нудизму в Америці. Відповідаючи на ці закиди, заступник президента Волес заявив, що виступ конґресмена Даєса є обчислений на це, щоб підбурювати публичну опінію, що цілком є на руку німецькому урядови. Волес пішов так далеко, що сказав, що наслідки такого виступу Даєса булиб менш шкідливими, колиб він був на платні Гітлера.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПЕРЕВИЩИВ СВОЮ КВОТУ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Нюйорський відділ Американського Червоного Хреста переступив у збірковій кампанії цю суму гроша, що була призначена на метропольну полосу Ню Йорку. До суботи 28. березня ц. р. зібрано $7,491,000, цебто $191,000 більше ніж це було призначено Ню Йоркови на початку всенаціональної кампанії, яка мала зібрати $65,000,000 для Американського Червоного Хреста.

ВАШИНГТОН ВДОВОЛЕНИЙ З МІСІЇ КРИПСА ДО ІНДІЇ

ВАШИНГТОН. — Члени конгресу та дипльомати з одушевленням привітали пропозиції Анґлії дати Індії статут домінії після закінчення цеї війни. Вправді урядові чинники, хоч не скривають живого зацікавлення місією Крипса, повздержуються з коментарями. Вашингтон є тої думки, що індійська проблема повинна бути розвязана скоро та позитивно, бо в обличчі японської загрози нема часу на довгі переговори.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ҐРАТУЛЮЄ М. КВЕЗОНОВІ

КВАТИРА ҐЕН. МЕКАРТУРА (Австралія). — Президент Рузвелт прислав ґратуляційну телеграму президентові Филипин М. Квезоні за його успішне прибуття до Австралії. Президент Рузвелт твердив, що американський нарід є радий, що М. Квезон працює далі разом з ґен. МекАртуром в Австралії для спільних цілей, а це прогнання ворога з Филипинських Островів.

МЕКСИКАНСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРИЇЖДЖАЄ ДО ВАШИНГТОНУ

ВАШИНГТОН. — З урядових кругів повідомляють, що до Вашингтону приїжджає Езекеїл Паділяя, міністер заграничних справ Мексика, який відбуде ряд конференцій з представниками американського уряду. Темою конференцій будуть різні справи, що відносяться до Америки та Мексика.

НОВІ ФІРМИ ТА ОСОБИ НА „ЧОРНІЙ ЛІСТІ"

ВАШИНГТОН. — Американський уряд поставив 1,050 нових фірм та осіб з Полудневої Америки та ріжних країв Европи, на „чорну лісту". 871 торговельних фірм та осіб з Полудневої Америки, 179 таких же з Портуґалії, Еспанії, Швеції, Швайцарії та Туреччини узнано за ці, що ведуть торговельні маніпуляції з Державами Осі і тому є бойкотовані американським урядом. З новою лістою число тих фірм і осіб, проскрибованих американським урядом, доходить до 5,324, з чого 2,062 припадає на Південну Америку, а решта на пять вище згаданих европейських країв.

МЕКАРТУР ПЛЯНУЄ ОФЕНЗИВУ ДЛЯ ВІДБИТТЯ ЯВИ ТА ФИЛИПИН

КВАТИРА ҐЕН. МЕКАРТУРА (Австралія). — Ґен. сер Томас Блеймі, командант сухопутних аліянтських військ в Австралії, заявив, що аліянтська команда під проводом ґенерала МекАртура плянує широко закроєну офензиву, ціллю якої є прогнання японців з окупованих островів Яви, Филипинів і др. Для тої цілі вже вишколюється спеціяльні відділи, т. зв. „командос" на взір тих британських відділів, що нападають на европейські побережжа. З військових кол подають, що до Австралії стало прибувають американські летуни й літаки ріжного типу та величини. Рівночасно з тим американсько-австралійська команда виробляє пляни для надходячої офензиви.

ЛІСТА ВПАВШИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ НА ГАВАЯХ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни, згідно з новими розпорядженнями про подавання звідомлень про втрати на фронті, подає, що підчас несподіваного японського нападу на Перл Гарбор 7. грудня 1941. р. згинуло 226, а було ранених 396 американських вояків. Попередньо було подано, що в Перл Гарбор згинуло 168, ранених було 223, а 26 бракуючих. Тепер до вбитих додано ще 87 нових жертв. Згідно з новими розпорядженнями про втрати на фронтах, часописи та радієві агенції можуть подавати ці втрати лиш по місцевостях, а не зсумовувати їх з цілого краю. Ті звідомлення подають, що 19 вояків з Ню Йорку та околиці згинули або померли в наслідок ран після японського нападу на Перл Гарбор.

НАПАД БРИТІЙЦІВ НА НІМЕЦЬКУ БАЗУ В СТ. НАЗЕР

ЛОНДОН. — Британські військові частини, звані „командос", виконали надзвичайно сміливий напад на найважнішу французьку пристань, Ст. Назер, що знаходиться нині в німецьких руках і є осередком німецьких субмарин. Британці напали на ту сильно боронену пристань з повітря і з моря. Вони посвятили для того свій один старий контрторпедовець, якого чубок був наладований великою скількістю динаміту. Залога разом з тим кораблем впустилась просто на мури, які охороняли нутро пристані перед ворожими кораблями. Пливучи корабель стріляв зо своїх гармат до останньої хвилі. Німецькі прибережні гармати, як теж субмарини і літаки, хотіли спинити цей корабель і засипали його градом куль, бомб і торпед. Але він це все виминув і зарив своїм наладованим носом в оборонні мури та їх розвалив. Лиш мала частина залоги врятувалась. Водночас інші відділи висіли на беріг і, звівши завзяту боротьбу з німецькою залогою, поконали її і почали все довкруги ґрунтовно нищити. Як подають лондонські кола те знищення було велике і та база на довший час стала непридатною для німецьких субмарин та кораблів. Зокрема вона стала непридатна для найбільшого німецького корабля „Тірпіца". А вона було одинокою зпоміж французьких пристаней, що могла дати „Тірпіцови" захист.

БОЇ БІЛЯ КАЛІНІНА

БЕРН. — Біля Калініна велась впродовж пятьох днів тяжка німецько-совєтська битва. Виходить, що німці повели сильний протинаступ, але цей протинаступ розбився об совєтські лінії. Німці понесли тяжкі втрати. Тяжкі бої розгортаються на цілім полудневім фронті, на Україні і на Криму.

БОЇ В БУРМІ

ЛОНДОН. — Довкола бурмського міста Тангу далі ведуться завзяті бої поміж китайськими частинами з одного боку, а японськими з другого. Китайці бються дуже добре. Але над ними мають японці чисельну перевагу. Проте китайці держать місто і коли дістануть в час піддержку, то загальна японська офензива на те місто скінчиться для японців невдачею.

ЗАДНЯ СТОРОЖА ПІДДАЄТЬСЯ. — Скоро посуваючися російські війська піймали цих німецьких вояків в окопах, з котрих вони тепер виходять з піднятими вгору руками на знак здачі. Німецькі вояки мали боронити зо закопів відступу німецьких військ. Світлину щойно одержано в Америці.

ДОМІНІЯЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ДЛЯ ІНДІЇ ПО ВІЙНІ

НЮ ДЕЛЬГІ. — Представник британського уряду сер Стафорд Крипс проголосив пропозиції цього уряду, на основі яких Індія дісталаб по закінченні війни цілковиту незалежність і на взір Канади, Австралії, чи іншої домінії, булаб звязана з Британією лише особою короля. Позатим Індія малаб свою власну внутрішну і зовнішну політику, та долю свою державлаб всеціло в своїх руках. Але британські кола стоять на становищі, що вже тепер переходити нагло до того самостійного становища непрактично, бо японці вже стукають до брами Індії і загрожують їй інвазією. Тому підчас війни оборона Індії, а в тім і потягнення заграничної політики, мусять далі залишатись в руках британців. Ця пропозиція містить в собі теж застереження, що конституція Індії мусить дати повні права для магометан, і інших меншин, як теж матиме спеціяльні застереження для індійських магараджів. Індія матиме теж право, коли захоче, виступити з Британської імперії. Могандас Ґанді, запитаний про ті пропозиції, не хотів нічого сказати. Він ні не каже, щоб тої пропозиції відкидати, ані не радить її приймати.

СМЕРТЬ ГІНДУСЬКОГО „ПЯТО-КОЛЮНІСТА"

НЮ ДЕЛЬГІ. — Гіндуський провідник Субгас Хандра Бозе, що разом з кількома іншими гіндуськими націоналістами прямував літаком до Японії, яка теж обіцяла Індії самостійність, по дорозі згинув. Як подали джерела, походячі з Держав Осі, літак розбився і всі згинули. Але опісля ті самі джерела заперечили вістку; так, що не знати, що властиво сталось. Всетаки найвищі гіндуські провідники, Могандас Ґанді і президент гіндуського націоналістичного конгресу, Азад, висловили на адресу матери Бозого кондоленцію, та сказали, що це втрата для Індії. Британські кола уважали Бозого за можливого провідника „пятої колюмни" в Індії. ч

ГІТЛЕР ГОТОВИТЬСЯ ДО ОФЕНЗИВИ

АНКАРА. — В добре поінформованих колах є такого переконання, що вже в короткому часі Гітлер розпічне на сході офензиву. Правдоподібно, що ту офензиву він розпічне водночас на совєтським фронті, зокрема на Україні, і проти Туреччини. В Болгарії перебувають високі німецькі старшини, які разом з болгарським штабом виробляють пляни нападу. Болгарія, як виходить з її мілітарних потягнень, вже рішилась станути до війни по боці німців і віддати до розпорядимости німцям 200,000 війська.

ЮГОСЛАВСЬКІ ПОВСТАНЦІ КАРАЮТЬ РОСІЙСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ

МОСКВА. — Сербська повстанча армія ґен. Міхайловіча виконала цілий ряд нападів на осередків російсько-царської еміґрації і багатьох зпоміж росіян повбивала. Зробили це серби у пімсту за те, що царська еміґрація, хоч зазнавала від сербів великої гостинности, в критичних хвилях порозумілась з німцями і разом з ними співпрацювала підчас німецького наїзду на Югославію. Ця еміґрація по першій війні була здобула собі в Югославії великі впливи. Багато сербів поженилось з росіянками, так що ті карні експедиції викликали навіть роздор в самій армії Міхайловіча, бо деякі вбиті росіяни були водночас кревняками старшин армії Міхайловича, таке кажуть совєтські кола.

В ФРАНЦІЇ БРАК ХЛІБА

ВІШІ. — Французький уряд подав до відома, що Франції грозить брак хліба. В теперішню хвилю недостає три міліони квінталів збіжжя, щоб заповнити біжучу потребу. Але французький уряд обчисляє, що ще багато незмолоченого збіжжя лежить по стодолах французських селян, які в теперішні непевні часи не дуже хочуть те збіжжя вимолочувати. Маршал Петен закликав тих селян, щоб для рятування решти своїх співгромадян чимскорше вимолотили те збіжжя.

НАПАД З ПОВІТРЯ

ЛОНДОН. — В англійських військових колах є таке переконання, що Гітлер, занехавши плян нападу лише з моря, тепер рішив виконати плян нападу з повітря. В тій цілі він набудував велику силу ґлайдерів і задумує для тої цілі посвятити 200,000 парашутистів. Їхнім обовязком булоб напасти з повітря всі важні точки в Анґлії і знищити в першу чергу всі залізниці і всі мости. Опісля нищити ріжні склади амуніції і фабрики. Решту має доконати армія, що нападатиме з моря.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Совети Натискають

Президент Рузвелт поступає супроти Советів у такий спосіб, що їм не можливо нарікати, щоб він не доцінював ваги советського фронту і не натискав зо свого боку на те, щоб звідси ішла якнайбільша допомога Советам — зброєю і кредитами. Думаємо, що певно те саме діється теж і в Анґлії. Та видно, що того всього замало, коли советські амбасадори — Літвінов в Америці, а Майський в Анґлії — раз-у-раз натискають на те, щоб Совети діставали більшу допомогу. Це до певної міри природне, коли вони так дбають про оборону свого краю. Як теж природне, коли Злучені Держави і Анґлія висилають допомогу, бо на советськім фронті завдано Гітлерови покищо найбільші удари і є надія, що цей фронт далі зїдатиме великанські сили Держав Осі. Та ці справи виглядатимуть дещо інакше, коли їх брати з того боку, як їх змалював Майський.

Як знаємо з промов Чорчила, Анґлія не рахує на те, що в тому році буде можна завдати Гітлерови смертний удар. Обєднані Держави рахуються теж з тим, що ще прийдеться перенести не одну невдачу, заки вони зачнуть перемагати. А тут в Америці, коли приглядаємось воєнній продукції, то відразу побачимо, що вона щойно розігналась, але ще не дійшла до верха. А це значить, що ще не нагромаджено воєнного знаряддя, кораблів і війська настільки, скільки треба, щоб розправитись з ворогом. Усе те буде в скорому часі осягнене. Але покищо цього ще нема. Є теж добрий розрахунок на певну перемогу, але він наказує поступати дуже розсудно й не братись передвчасно за таке воєнне діло, що є ризиковним і може скінчитися катастрофою, себто прогрою Обєднаних Держав. Ось і тому розраховується, що доперва в 1943. році зачнеться справдішня офензива Обєднаних Держав в тому розумінню, що вона буде рішальною і переможною. Очевидно, що може статись з Гітлером катастрофа ще й того року, але це вже здогад, а не холоднокровне обчислення.

Ось ті розрахунки, як видно з останньої промови советського амбасадора в Лондоні, не переконують СССР. Совети домагаються зужиття усіх воєнних сил Обєднаних Держав уже тепер і то на советськім фронті. І кажуть, що судьба цеї війни рішиться в 1942. році на советськім фронті. І то розбиттям і знищенням Гітлера, якщо тільки Америка і Анґлія не державатимуть своїх воєнних сил і зброї дома, а вишлють їх до Европи на советський фронт.

Усі ті арґументи Советів є очевидно нічим іншим, а тільки здогадами. В них можна повірити, або й ні. Слаба їх сторона в тому, що не відповідають на те, що буде, якщо советський фронт провалиться, та як разом з ним будуть знищені й ті всі сили, що їм прийшли в допомогу. Ось і тому калькуляція Обєднаних Держав, що думають про 1943. рік, є вправді дальша, але певніша.

Індія Перед Історичним Рішенням

Це вже загально приняте, що місія сера Стафорда Крипса до Індії є справою великанської ваги, одною з дійсно рішальних, коли іде про вислід цеї війни. Тому треба припускати, що Крипс виїхав з Лондону з добре обговореним пляном і з рішучістю наладнання нової форми відносин між Анґлією і Індією. Щодо цього не має найменшого сумніву Пертікакс, відомий французький журналіст, якого статті поміщуються тепер в Америці та Канаді.

Іде тут про домініяльний статут для Індії, або про повну незалежність, пише Пертінакс.

„Дайте народови дійсну політичну владу", заявив Чянґ-Кай-Шек у своїм прощальнім посланню, оголошенім у Новім Дельгі 22. лютого. А це означає, що приятелі Анґлії вірять, що сила і детермінація індійського спротиву проти наїзників зросте у пропорціональному відношенню до тих свобід, які одержать гіндуси.

Щоб зрозуміти становище англійського уряду, треба мати на увазі військо. Під теперішню хвилю гіндуська армія складається кругло з 1,000,000 вояків, не вчисляючи в це 40,000 британських. Це останнє військо збільшається на 50,000 місячно. Через охотничі зголошення до армії, поминаючи всякий примус, можна буде зібрати міліони. Одначе влада в Ню Дельгі і Лондоні, не хоче мати нічого спільного з армією, узброєною в луки і лукові стріли. Та влада стоїть при тому, щоб мати таку армію, яку зможе належито виеквіпувати і нічо більше.

Височина зброєнь і запасів мусить отже придержуватись певних границь.

Якщо завтра, гіндуські провідники, як Нандіт Ярваргарлал Негру, Джінаг та інші, погодяться щодо політичної структури незалежної Індії, а британський уряд погодиться на їхні припоручення, то не треба буде ані одного вояка додавати до тих, що вже є в мілітарних таборах і бараках.

Одначе найгірше є це, що згадані провідники є ще дуже далекі від розвязки їхніх розбіжностей. Вони їх розтрясають уже понад 20 років і не можуть дійти до порозуміння. Та припустім, що під зовнішнім натиском, лондонські міністри уступлять перед доманням Негру і рішать, що відтепер Індія має бути правлена виключно при помочі виборчої картки (балоту). Та так виглядає, що мусулманська меншість не так легко погодиться з новим режімом.

Лондон думає, що все промавляє за те, що 80,000,000 мусулман зробить у такому випадку революцію проти загрожуючого панування 241,000,000 гіндусів.

А тут під увагу треба взяти ще і те, що найзавзятішими борцями в Індії є вояки мусулмани, або ті, як Сікс і Ґуркас, що є ворожо настроєні до „Індійського Національного Конґресу". Поліційні відділи є переповнені ними. Тому безпосереднім наслідком реформи може бути захитання теперішньої влади і загроза державній обороні.

Джіннаг є за сецесією (відділенням) 4 мусулманських провінцій, де мусулмани творять більшість населення. Він хотів би наслідувати розвязку на взірець Улстеру. Але як розвязати питання мусулманської меншости, розсіяної по інших частях Індії?

Чи з наведеного треба заключати, що теперішній стан справ має дальше тривати незмінений? Так питає Пертінакс. Ні, відповідає він. Одначе наближення до самоуправи мусить бути ступневе, як це мало місце в минувшині. Очевидно, що він подає це, що думають у Лондоні.

Акт з 1935 р. передвиджує федеральний уряд для Індії, який би був відповідальний перед федеральною леґіслятурою, зложеною з представників усіх гіндусів і 562 держав, під суверенними володарями. Цю частину акту, що говорить про федеральний уряд, треба було відложити на пізніше через брак згоди між ріжними етнічними громадами, незалежними принципами і т. д. Та водночас треба памятати, що шістьох гіндусів і 2 мусулман засідає в екзекутиві віцекороля від липня 1931 р., де є теж і пятьох британських міністрів, яких в новіших часах ніколи не переголосовано.

Одиноким важним обмеженням, наложеним на гіндуську автономію, є те, що всі справи, дотикаючі державної автономії і заграничної політики належать виключно до рішення віцекороля. Щодо провінцій, то їх віддано під родимих (тубильчих) адміністраторів і за це не можна винити британського віцекороля, якщо 7 гіндуських кабінетових рішили зрезиґнувати на приказ Гіндуського Конґресу в вересні 1939 р., на тій основі, що їх не питано про раду, коли виповіджено війну Німеччині.

Така є співучасть покищо гіндусів і мусулман в управі Індією. Щоби поширити її, береться правдоподібно під розвагу таку програму:

1. Пять британських міністрів уступить з екзекутивної ради віцекороля, щоби зробити це тіло виключно індійським.

2. Число вибраних членів у двох відділах (галуззях) центральної леґіслятури буде побільшене з відповідним зменшенням числа іменованих членів.

3. Число голосуючих до центральних і льокальних леґіслятур буде побільшене.

Ґен. МекАртур

Відважний, непереможений ґенерал МекАртур, після сім днів небезпечної подорожи з жінкою й дитиною та членами його штабу, є тепер в Австралії як головний командуючий всіма збройними силами Обєднаних Держав на суходолі, в повітрі та на морі в Австралії і на всьому північно-західнім Пацифіку на схід від Сінґапур.

Таким чином „перший вояк Америки", якщо право на таке імя визнається розміром великого громадського признання, дістав тепер можливість для більш широкої служби, ніж на те дозволяло його становище на Филипинах.

В той час, як у Вашинґтоні є велике вдоволення з довго очікуваного призначення ґенерала МекАртура на відповідальніше становище, є також здорове розуміння, що його переведено від тяжкого завдання на багато тяжче.

Відважний переїзд МекАртура з Филипин та перебрання найвищої команди над силами Обєднаних Держав на південно-західнім Пацифіку, подають надію та збуджують довіря до союзних народів цілого світу.

Його боєва відвага, яка тримала японців в затоці 100 днів, є унаслідженa по боєвім батьку — Артурі Мек-Артурі, що був призначеним першим лютенантом і адютантом 24 Висконсин Волюнтір Інфентрі в 1862 році, як йому минуло щойно 17 літ і який вийшов з Цивільної Війни як „хлопець-полковник з Заходу".

Ґенерал Доґлас народився в однім з військових постів в Аркенсо. В році 1899. він вступив до військової школи у Вест Пойнт, а коли закінчив її першим у клясі та з таким найбільшим успіхом, якого ніхто не мав на протязі 25 років, вступив до Військового Інжинірського Корпусу.

В 1905 році, як помічник свого батька, який був військовим обсерватором в Японії, він слідкував за російсько-японською війною. В 1914 році бився в Мексиканській Війні при Веракруз. За Світової Війни він визначився блискучим поведенням як командир бриґади, а потім як командир Рейнбов Дивижен, в яку входили частини з кожного стейту Злучених Держав.

Боєва служба МекАртура за Світової Війни була блискуча. Він був двічі ранений та раз отроєний ґазами. Дістав 13 нагород за відвагу підчас боїв, сім признань за надзвичайні доконання, а 24 вищих нагород від чужих урядів.

Після двох літ, як наймолодший в історії Вест Пойнт начальник тої школи, МекАртур вернувся назад на Филипини. В 1928 році він керував Американськими Олимпійськими Змаганнями, а потім повернув на Филипини, як командир Филипинського Департаменту. Потім вернувся до Злучених Держав, щоби бути призначеним президентом Гувером начальником штабу. Тоді йому було тільки 50 літ.

В 1935 році він перебрав оборону Филипин.

Спір За Українські Землі

На большевицько-польських відносинах ще далі заважує невияснена справа східніх границь Польщі, а в тому і доля західно-української землі, до якої зголошують свої претенсії як Польща так і СССР.

На це скрите непорозуміння звернули увагу самі советські звідомлення про арештування деяких польських соціялістів в СССР, яким повідбирано їхні польські пашпорти, дарма, що дехто з них був вже назначений членом Польської Ради Народової та вибирався в поїздку до Лондону. Відтак прийшла заява британського міністра сера Стафорда Крипса, який сказав, що для своєї власної безпеки, СССР повинен мати не тільки границі з червня 1941 р., але також балтійські краї. Серед польських урядових чинників в Лондоні оця заява викликала дійсний переполох, тимбільше, що Крипса там дехто вважає за завтрішнього премієра Великої Британії.

Як сказно, це „непорозуміння" зчинилося зприводу українських земель. Отже не польських чи московських земель. Ні не німецьких, до яких поляки чи москалі, як союзники Америки чи Великої Британії, моглиб мати деякі узасаднені претенсії. Іде отже про українські землі, про Галичину, Волинь та Полісся, де український нарід творить подавляючу більшість населення. Під Польщу ті землі дістались шляхом підбою, себто грубої сили. На ось так підбитих українських землях польська влада повела політику нищення і винародовлення. Відомі „пацифікації" в 1930 р., карні експедиції, душення українського економічного й культурного життя, були предметом осуду та негодування цілого культурного світу. В 1934 р. полк. Бек, тодішній міністер заграничних справ Польщі, йдучи за підбехтуванням німців, виповів в Женеві на сесії Ліґи Народів всякі зобовязання Польщі супроти національних менших, чим зломав ці приречення, дані Польщею аліянтській Раді Амбасадорів.

В серпні 1939 р. Німеччина та Советський Союз підписали пакт не-нападу, а кілька днів пізніше заатакували Польщу: німці зо заходу, а большевики два тижні пізніше зо сходу. Пригадаємо радіову промову комісаря заграничних справ Вячеслава Молотова з 17. вересня 1939 р., в якій він згромив „польських панів", оправдував наїзд німців та заповів, що червона армія „йде визволяти єдинокровних братів, українців та білорусів". Тоді теж польський уряд виповів війну большевикам (вправді вже на еміґрації!) та зачислив Сталіна й Молотова до злочинної кліки Гітлера та його палячів европейського мира.

Та 22. червня 1941 р. вибухає німецько - большевицька війна, а німецька армія по кількох місяцях затяжних боїв, врізується глибоко в советську територію. Західно-українські землі знайшлися знову під важкою чужою окупацією, тим разом під націстичною. В тому самому часі була спроба проголошення у Львові незалежности тих земель, дня 1. липня 1941. Провідників цеї спроби виарештувало Ґестапо, а проголошений український уряд зліквідовано. Знову на польсько - большевицькім полі зайшли зміни. Польський уряд на вигнанні

(Докінчення на стороні 3-тій)

Кореанські Казки

КАНТЕҐАНОВІ КУПИ КАМІННЯ

Як ще володіла династія Цумуан, жив у місті Ауді над рікою Туманґаном вісімдесятьлітній Кантеґан.

Він був ворожбитом і знав, що прожив іще щойно половину своїх днів. Був він дуже мудрий, хоч усе життя працював лише на ріллі. Та як скінчилося йому вісімдесять літ він закинув ремесло і не робив нічого лише сидів над рікою і ловив рибу. Одначе не зловив нічого, бо на гачак не закладав принади.

Так пройшли три роки.

— Ти зі старости зсунувся з глуздів. Я не хочу жити з тобою. Пусти мене, хай піду собі.

Кантеґан пристав на розвід і жінка покинула його.

Аж тут приключилося таке: Про дідуся, що три роки ловив рибу без принади, довідався цісар. Цікавий був побачити того дідуся й казав прикликати його до себе.

— Чому ти ловиш три роки рибу без принади?

— Бо я знав, що ти мене закличеш.

Цісар завдався з ним у балачку, побачив, який то вчений і розумний дідусь і іменував його своїм першим міністром.

Тепер прийшла колишня дідусева жінка та просила, щоби він знову приняв її до себе.

— Ні, — сказав Кантеґан — приятелів у днях щастя найду я все, а ти в тяжкі дні не була для мене приятелем. Усеж таки зроблю щось для тебе...

Приказав понасипати здовж доріг купи каміння та повміщувати написи: „Мандрівнику, спогадай мою жінку, сплюнь і скажи: Погана жінка!"

Коли тепер який кореанець переходить попри таку купу каміння, він спльовує та каже:

— Для поганої жінки.

Зрештою кореанки не вірять цьому переказові про купи каміння. Вони кажуть, що те каміння поскидали люди з поля. Та щоби їм ця робота виглядала лекцією, теревенять ріжні небелиці.

ТРИ БРАТИ.

Були раз три брати. Вони постановили викопати чарівний корінь єн-шен, щоби забагатіти. Щастя сприяло їм. Незабаром призбирали вони коріння, що варта було сто тисяч кешів. Тоді кажуть два брати: „Вбиймо нашого третього брата, а його пайку візьмемо собі". Як загадали, так і зробили. Та відтепер кожен із них чигав на життя другого. Раз прийшли близько якогось села. „Піди в село, — сказав один — і купи сулі (горівки). Я підожду тут на тебе". А як тамтой вертався зі села, цей погадав собі: „Коли я тепер убю його, матиму коріння і горівку сам для себе". І він убив свого брата. Потім випив сулю. Та тамтой брат був затроїв горівку... Так згинули всі три брати, а цінне коріння єн-шен зігнило.

З того часу кореанці не шукають ані коріння, ані грошей, лише можливо найбільше братів*).

ЧЕСНА ЖІНКА

Якийсь чоловік украв собі жінку та пішов із нею над Амноку ловити рибу. Поки чоловік був здоровий, все було гаразд. Обоє любилися. Часом нічого не зловили, тоді одно до одного ще ліпше пригорнулося, щоби голод не мучив їх, і так заснули. Раз чоловік перестудився і мусів покластися. Тоді їм жилося дуже погано. Ні риби, ні чуміци (сибірське збіжжа, похоже на овес), ні грошей на сільського лікаря. Чоловік каже постогнуючи:

— Колиб я так тепер зїв риби, я подужав би. Без риби мушу вмерти.

Жінка не відповіла нічого та вийшла до ріки. Сиділа довго, одначе нічого не зловила.

І пішла до дому, вкроїла з литки собі трохи мяса, всмажила його та дала хорому.

*) У кореанців братерство святий звичай.

— Ще ніколи не їв я такої смачної риби — сказав чоловік. — Як ти зловила її?

— Я сиділа над водою та благала небеса й морського царя і риба скочила до мене з води.

— Ах! — сказав чоловік — я вже трохи здоровіший. Якби ще зїв трохи такої риби — і я видужав би зовсім. Чи не попросила би ти щераз таксамо.

— Попробую, — сказала жінка. Вона вийшла та врізала собі шматок мяса з другої ноги.

Чоловік зїв і сказав:

— Тепер я вже зовсім здоров. Іще ніколи не їм я такої смачної риби.

Чоловік устав, зате жінка з кожним днем почувалася гірше. Він не міг зрозуміти, що їй долягає, аж раз, як жінка спала, побачив на її ногах кров і страшні рани. Тепер зрозумів він, що це за смачні риби їм він. Зі смутку попав знову в тую саму недугу та вмер до трьох днів.

Жінка зібрала всі свої сили, продала все, що мала, похоронила чоловіка й остала сама-саміська на світі. Всім заваджала вона.

Потім пішла над ріку та кинулася в воду.

Одначе не втопилася. З неба пустилася веселка. З веселки зліз її чоловік, подав жінці руку й обоє щасливі та веселі піднялися до неба, до великого Оконшанте.

Потім цю околицю навістив голод, що лютував три роки. Аж мандрівний пророк сказав людям:

— Голодуватимете, поки тій, що втопилася, не поставите памятника, як це ялося чесній жінці.

Тоді люди за посередництвом ґубернатора звернулися до цісаря, а як дістали від нього дозвіл і документи, поставили памятник, згідно з законом і звичаєм.

Від тоді ця околиця не знає, що це голод. А як старі люди показують молодим цей памятник під ґорою, то кажуть:

— Коли ви дістанете таку жінку, то це буде щастям для вас і для всієї околиці.

(Кінець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СИЛА ДРУКОВАНОГО СЛОВА.

Властивою зброєю Тараса Шевченка було „слово". Ось тим словом, що його знаходимо в „Кобзарі" возвеличав і боронив він німих рабів... Його поставив він на сторожі коло міліонів поневолених українців. І доконав таким способом великого діла.

Ось те слово — це теж книжка. Це теж — часопис. Через книжку і часопис обнимаємо найменшого брата, освідомлюємо його. Через книжку і часопис обєднуємо себе духово, стаємо силою. Але хоч так є, то як ще нам далеко, щоб ми це розуміли. Це найкраще видно по українській пресі в Америці. Чи ми дійсно про неї дбаємо? Скільки то є ще тепер таких наших хат, що в ній нема української газети! Кажемо, що нас небагато. Але буде до міліона. Значить, що нас є третина населення Норвеґії, де в 1936 році виходило 90 денників. Але й там не прийшло до цього легко й скоро. І там було повно таких, що не любили читати, що не цікавились духовим життям. Та розумна праця провідних людей доконала цього, що навчила загал читати і цінити книжки і газети. Знаю з своєї практики, що це тяжко наклонити когось запренумерувати газету чи купити книжку, що не звик читати. Але проте мені вдалось здобути для друкованого слова яких 30 родин. Правда, я їм сама зачала оплачувати газету, але згодом вони почали відчувати, що їм самим треба платити. Я переконалась, що то має великий вплив на людину, коли її знакомий чи приятель зробить їй „презент" з ґазети. Давніше я про таке не думала, бо думала більше про себе і за себе, а тепер того жалую, бо була б зробила більше добра. Мені здається, що цей спосіб дуже поміг би нашій справі, колиб ми всі старались повести світло під стріху „найменшого брата". Себто до хати тих, що ще не є освідомлені, що прибиті кацапщиною, або обдурені червоною агітацією і належать до такої „породи" комуністів, яких нема в ніякого народу, а тільки серед нас, та що працюють на шкоду свого власного народу, як це писав канадійський „Дзвін".

Анастазія Г. Біловус, Дітройт, Міш.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БЛЕК РАК, БОФАЛО, Н. И.

Помагають Америці.

Наші громадяни й організації не остають позаду та слідом за іншими українськими громадами помагають чим можуть нашій батьківщині Америці. І так українське товариство „Сокіл" закупило в лютім ц. р. Бондів Оборони за $1,000, а Сестрицтво Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії за $3,000. Крім того багато наших громадян купили по $50 і $100 Державних Бондів Оборони. Загально наші організації та поодинокі громадяни в Блек Рок, Бофало, Н. И. закупили досі Бондів щонайменше на суму $27,000.

Віримо, що ця сума зросте, бо всі ми хочемо, щоб наша батьківщина Америка виграла війну.

С. Ваврів.

МЕК КІЗПОРТ, ПА.

Виконують свій патріотичний обовязок.

На зборах Тов. „Запорозька Січ", від. 132. У. Н. Союзу члени постановили, що в теперішній воєнний час кожна організація та одиниця мусить допомагати, щоб Америка вийшла переможною з цього конфлікту. Ухвалено отже, щоб купити Державних Бондів за $1,300. Тому, щобонд закупив теперішній уряд, ухвалено рівнож, щоб вони були переписані на тих урядників, які будуть вибрані після теперішнього уряду.

По представленні цеї справи на зборах, всі члени одноголосно одобрили цю ухвалу. Держава наша потребує грошей на ведення війни й коли інші йдуть на фронт захищати батьківщину власним життям, знову ці, що остали дома, повинні допомагати своєю працею та грошем.

За уряд 132 відділу
У. Н. Союзу:

Гр. Куницький, предсідник;
И. Несторович, касієр;
Дм. Сова, секретар.

ЗЕЙНСВИЛ, О.

Збори від. 279. У. Н. С.

У нашім відділі були від якогось часу непорозуміння. Ці непорозуміння були особистого характеру, як це показалось на зборах, що відбулися 15. березня. Дуже добре сталося, що на ці збори заїхав до нас головний радний Д. Шмагала. Він вислухав цілу справу, а опісля заговорив до членів, представляючи їм, що тепер не повинно бути місця на ніякі спори, бо наш край у війні, а тому всю нашу енергію треба звернути тільки на працю для осягнення побіди.

Члени зрозуміли дуже добре слова п. Шмагали та постановили залишити всякі дотеперішні непорозуміння. З настрою, який панував опісля на зборах, можна сміло сказати, що тепер у нашім відділі буде таки повна згода та співпраця.

При кінці зборів вибрано уряд на цей рік, і до уряду увійшли: Анна Рогальська, предсідниця; О. Левицький, заступник предсідника; Марія Оленчук, секретар; Катерина Морозовська, заст. секретаря; Йосифа Левицька, касієрка; А. Морозовський, заст. касієра; Ф. Джансон і Антонина Самборська, контрольори; М. Оленчук, надзиратель хорих.

Рішено відбувати збори під ч. 735 Блу евеню, в другу неділю в місяці, в годині 2. пополудні.

Марія Оленчук, секретарка.

НЮКЕСЛ, ПА.

„Назар Стодоля" на Свято Шевченка.

Замісць концерту для пошановання Т. Шевченка хор „Сурма" з громади в Нюкесл, Па., при співучасти хористів й танцюристів хору „Бандурист" з Йонґставну й „Кобзи" з Шерону підготовляють виставу драми Шевченка в 3. діях: „Назар Стодоля" з „Вечорницями" Ніщинського. „Вечорниці" підготовляється поставити в другій дії, при грі спеціяльної малої симфонічної орхестри.

Вистава відбудеться в місяці травні в чотирьох місцевостях: Нюкесл, Шерон, Йонґставн, Кемпбел. Ґрупа хористів й танцюристів в виставі буде в гарних народніх строях, а так само приготовляється спеціяльну сценерію й декорації.

Вистава під управою о. С. Мусійчука.

Громадянин

ТУРМЕН АРНОЛЛ, асистент генерального прокуратора, яко свідок перед конгресовим субкомітетом для судових справ, зізнав, що зорганізовані робітники перешкаджають у виробі воєнних машин.

Спір За Українські Землі

(Докінчення зо стор. 2.)

підписав договір згоди та приязні. Большевики почали організувати польську армію в СССР, а поляки зо свого боку почали помагати їм у війні проти Німеччини. Сам Сталін заповів конечність повстання польської держави.

Та справу східніх кордонів майбутньої Польщі, цебто західно-українських й білоруських земель делікатно усунено на бік. Це болюче питання виминано обидвома сторонами сто дорогами, щоб один одного не дразнити. Та воно проте раз-у-раз виринає.

З нагоди річниці Ризького договору, підписаного 18. березня 1921 р. між Польщею та СССР і УССР, виголосив польський міністер Станьчик 18. березня ц. р. радіову промову, призначену головно для москалів і поляків. В цій промові він обстоює святість та ненарушеність писаних договорів, і на доказ того, наводить саме Ризький договір. У ньому, казав він, большевицька Росія виреклася захланнозаборчої політики царської Росії та вступила була на шлях мирного співжиття з Польщею. На думку Станьчика, цей мир підписала Польща з „гонором", бо майже що не відзискала всі „креси" давньої Річпосполитої... В тій самій промові польський соціялістичний міністер каже, що хоч цей Ризький договір положив кінець московсько - польським війнам, що їх почато ще за часів Стефана Баторого та Івана Грізного, то Польща таки мала певні морально-історичні права на ці землі. Тіж бо, а саме Литва, Інфлянти (нинішні балтійські краї), Полоцьк, Вітебськ, Смоленськ, Люблин, вкінці Київ та Україна по Дніпро належали колись до польського королівства...

Коли вже мова про Ризький договір, то вартує пригадати, що рік перед підписанням договору в Ризі, Польща підписала трактат з Українською Народньою Республикою, з дня 16. квітня 1920 р. у Варшаві. Пілсудскі прирік тоді Петлюрі не тільки поміч проти большевиків, але також визнав тим трактатом У. Н. Р. як самостійну державу. Якби не було, але це теж був договір держави з державою... Не минуло і ледви одного року, а Пілсудскі потоптав Варшавську угоду в подібний спосіб, як це зробив Бек в Женеві 1934 р. з меншостевими договорами.

Ось ті західно-українські землі є знову предметом торгу між тими, що не мають до них права. Про долю тих земель повинен рішати нарід, себто ті, що мешкають на тих землях, що відповідає засадам справедливости та рівности. За таким вирішенням промовляє ясно Атлянтійський Чартер, який підписали президент Рузвелт і Чорчил.

Одна справа є перемогти німецького наїздника, а інша, ні треба пхати міліони визволеного з німецької кормиги українського народу знову в неволю московську чи польську. Америка є проти гнобдень і поневолень. І в тому є і надія на цілковите визволення теж і українського народу.

ТРОШКА ГУМОРУ

Большевики іноді забріхуються так, що власними словами себе побивають. „УЩВісти" з 29. березня ц. р. пишуть: „Націоналісти, виходить, говорили правду, коли запевняли, що не тільки вони слухають гітлерівців, але й послідні також слухають порад українських націоналістів. Націоналісти вічно товкли одно і те саме: так скоро, як тільки якісь зовнішні сили вдарять проти Радянського Союзу, українці підіймуть повстання, революцію, розвалять Країну Рад зі середини. Виходить, що гітлерівці послухали. Виходить, що повірили. І... розчарувались."

Ловко ушкварено! Та коли це правда, що пишуть „УЩВісти", то виходить, що політика „націоналістів" добре підвела Гітлера і йому в горлі застрягла. Далі з того виходить, що й Сталін має багато причин лаяти отих „націоналістів", бо вони зовсім помикитили йому його пляни: замісць спокійно чекати, аж західні держави вимотають із себе всі кишки, Сталінови теж прийшлось по вуха встрянути в війну. Вкінці з того виходить, що з цеї політики „націоналістів" найбільше скористали таки демократії; бо фактично вони, хоч іншими способами, прямували точнісько до тої самої цілі: за всяку ціну викликати німецько-совєтський конфлікт.

Таке виходить з большевицького писання.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

В середу, 18. марта 1942. р., розпрощався зо світом один з найкращих членів Тов. Ім. Тараса Шевченка, від. 6. У. Н, Союзу, Hasting on Hudson, N.Y., ІВАН ПАЛИЦЯ.

Покійний був родом зо села Одрехова, Зах. Україна. Прожив 61 літ. Полишив жену Єву вдовою і 5 дітей сиротами: доньку, замужну Стонс, і 4 синів: Миколу, Михайла, Стефана й Івана.

Покійний був дуже гарної вдачі. Любив займатись українськими справами. До Товариства і Союзу вступив 1916. року. Також належав до Бр. св. Івана Хрестителя в Йонкерс, Н. Й.

Похорон відбувся в суботу, 21. марта, при участи членів Бр. св. Івана Хрестителя з Йонкерс, Н. Й., родини, приятелів, знайомих і парохіян. Хотяй то був робучий день, церква св. Арх. Михаїла в Йонкерс була заповнена.

Похоронений на цвинтари св. Йосифа в Йонкерс, Н. Й.

Хай земля Вашингтона буде Тобі легкою, як перо! Вічна Йому память!

Андрій Вовк, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. С. С. — Коли який вірш не видрукований, значить, що не надається до друку. З весною, як бувало, так і тепер, одержуємо багато віршів. У них є чуття, яке свідчить про поетичну вдачу нашого народу. Щодо віршів ми дуже поблажливі й за те дістали неераз догану з боку літературних критиків. Але, як то кажуть, хотілиб ми наших поетів вдоволити, а значить їхні недомагання, закриваємо очі на многі речі. Але часом годі.

Ґубернатор Фіджі є височким комісарем усіх британських островів на західнім Паци фіку.

—o—

Риби живуть у воді і віддихають нею, одначе ніколи не пють її. Вони мають досить вогкости в своїй поживі.

Бамбусова ростина виростає часом на 40 або більше стіп.

ЗДАЧА СИНГАПОРУ.—Переслана радіом з Токіо світлина показує конференцію японських і британських полководців про здачу Сингапору японцями. Н лівій стороні обличчам до нас сидить генерал Ямашіта. На правому боці, на першому пляну, з обличчам з боку, генерал А. Е. Персивал.

Жіноча Сторінка

ВАЖНІ ДРІБНИЦІ

„Від пяти літ я не тямлю дня св. Патрика без дощу" — говорила я до мого гросерника-айриша, святочно на на цей день зодягненого та вдоволеного, хоч на дворі була одна з найгірших весняних злив. „А я не тямлю від пядесяти!" — відповів він з погідною резиґнацією, начеб говорив про немиле, а незрушиме явище, якого наслідками не треба надто перейматися.

Мабуть таке простодушне наставлення до справ природи існує у цьому дні у всіх американців ірляндського походження, які у Ню Йорку влаштовують у день св. Патрика один з найбільш торжественних вуличних походів — дарма що нерідко вертають домів перемоклими до сорочки.

Цього року я заздалегідь лишила собі цілий ранок вільним від домашних занять, щоб піти поглянути на те релігійно-народне свято, що його святкують американці ірляндського походження у злуці зі старою батьківщиною для віддання пошани спільним святошам. Чим для нас був св. Володимир, тим для ірляндців став св. Патрик, лиш що від віків вони звикли святкувати його день всенародним торжеством, до якого прилучаються усі закутки землі, які лиш посять на собі когось з ірляндської крови.

Але цьої днини негода на дворі була така дошкульна, що без релігійно-патріотичної заохоти, яка виганяє кожного [illegible] Пат[illegible] що мені дати мешкання. Я рішилася провести ранок біля радія, де майже кожда стація надавала якусь авдицію, звязану з цим найбільшим для Ірляндії святом.

Я попала на гутірку, яку саме почала була перед мікрофоном одна відома американська авторка та викладчиця, що походить із ірляндського роду. Розказувала вона історію своєї родини та це, як вона сама виростала на американській землі з духовими заінтересуваннями, що сягали поза її границі у ірляндську землю. А користь з цього вийшла і для неї самої і для Америки.

Першими приїхали сюди її діди, а ні вона сама, ані теж її батьки ніколи не відвідували Ірляндії — на що склалися у них ріжні причини особистого характеру. „Та говорити про Ірляндію" — звірювалася письменниця — „це для мене так, якби говорити про другу рідну хату. Я виросла тут серед такої скількости ірляндських звичаїв, які мої діди передали родичам, а родичі мені, що я — колиб навіть хотіла — не моглаб їх визбутися, як не мож визбутися черт обличчя, що нагадують котресь з батьків. А я не тільки не хотіла ніколи визбуватися їх, але набувала, щоб передати у спадщині своїм дітям".

Авторка щиро та з жіночою балакучістю розказувала про це, чого навчилася від своєї мами та бабки. Вичисляла приписи на ірляндські страви, способи накривання стола для ріжних нагод, святочні традиції, товариські звичаї. Згадувало про ірляндські забави для дітей, гри для дорослих, народні пісні, леґенди та вірування. Це все в парі зі знанням ірляндської історії, літератури та мистецтва мало великий вплив на її уяву та сформування світогляду. Ранна молодість дала їй життя міської дитини, де зусилля цілої рідні кружляло біля цього, щоб заробити та зїсти. Без цих духових надбань, що їх привезли предки з Ірляндії, вона сама, серед цього життя, так дуже обдертого з ідеалізму та глибших зворушень, ніколи не моглаб була досягти свойого високого ступня духового розвою.

„Шкільне бразування, освіту, майно я завдячую Америці. Але виховання мого характеру та серця — це ірляндська школа. „Від неї виводиться світогляд, що пробивається у моїй творчости, а його навіть мої строгі критики вважають корисним для цього, щоб на ньому виховувати американ-

Великдень за плечима. Я розказала про цю подію з цьогорічного дня св. Патрика для пригадки, що кожна святочна пора так дуже надається для цього, щоб у родинному крузі, чи серед приятелів ми могли вивести якийсь наш народний звичай, чи щось свойого особистого, що вказувалоб на звязки зі землею та середовищем, з якого ми вийшли. Памятаймо, що воно може мати вплив на якусь мистецьку одиницю з нашого окружения — може теж спонукати когось до передачі на американський ґрунт чогось, що і там може придатися та полобати.

Характер нашої „старокраєвої" гостини на Великдень дуже ріжниться від цього, що тут на цей день прийнялося. Американці обходять свято великим обідом з теплими стравами, біля яких треба жінці заходитися більшу частину святочного дня. У нас ладиться наперед ріжні роди зимних мяс, солодкого печива і т. п., якими гоститься цих, що прийдуть нас відвідати. Для господині лишається тільки пригріти кожного разу борщ, та держати у святочному вигляді стіл. Зваживши тутешні обставини видається, що цей наш тип гостини ідеально пригожий для цього, щоб його тут розширити. Крім цього, що відтяжує господиню, має ще й інщі добрі сторони. Всі у хаті і ці, що хочуть нас відвідати, користуються більшою свободою, бо ніхто не потребує вязати себе принятими для їжі годинами. Врешті настрій усіх підносить прибраний святочний стіл, який безупину надає радісний вигляд хаті та пригадує про свята.

Хто вміє гарно виписати писанки — цей може придбати на свій стіл найкращу, бо мистецьку прикрасу. У кошику, на вишиваній скатерті, побіч змаєної барвінком паски та свіжих квітів — це наша народня великодня прикраса стола, яка свідчить про мистецькі здібности та потребу краси у нашого народу. Хто цього не вміє — цей може подибати у передсвяточній торговлі безліч готових дрібничок, якими прибере святочний стіл на радість рідні та чужих.

Правда, війна це не пора на розгукані забави та гостини. Але скільки краси та радости у хаті на цей день, скільки заповідає її природа у свойому царстві — нікому не пошкодить та нікого не згіршить.

Клявдія Олесницька.

Виплекано нову городину, що лучить в собі смак і вжиток селери і салати.

Цитриновий сік обо оцет усуває плями з ржі на порцеляні.

На Тему: Чоловіки й Жінки

ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ДЛЯ ЖІНОК І ПУБЛИЧНА ОПІНІЯ

Відомий Американський Інститут Публичної Опінії, звісний коротко як „інститут Ґелопа", зарядив розслід над відношенням американської публичної опінії до думки заведення добровільної жіночої армії, що, як звісно, вже проявилася практичним внеском у конґресі завести так званий Помічний Корпус Армії.

Розслід Інституту Ґелопа виказав, що публична опінія є в поважній більшости за такий закон. На кожну сотку людей 69 заявилося за втягненням жінок до помічничої військової служби. Урядники бюра питалися допитуваних, чи вони є за конскрипцію всіх жінок від 21. до 35. року життя.

На це питання в січні цього року на кожну сотку 68 осіб сказало „так", 26 осіб „ні", а 6 вагалося. Нині, два місяці пізніше, на кожну сотку 69 осіб відповіло „так", 23 „ні", а 8 не заявлялося ні сюди, ні туди.

ЖІНКИ В ЛЕТНИЧІЙ СЛУЖБІ

З офіціяльних жерел доносять, що двацять пять провідних американських летунок виїхало вже до Анґлії на службу в „Бритиш Ер Тренспорт Окзилієрі".

З тех самих жерел дають теж до зрозуміння, що певне число жінок тепер відбуває в Канаді й Анґлії вишкіл для цеї служби. Їх числа не подано.

У певних кругах американського громадянства появилося домагання, щоб жінок задержати в Америці для потреб американської оборони.

ПОТРЕБА ПОМІЧНИЦЬ ДЛЯ НОРСОК

Заходом Уряду Добровільної Цивільної Оборони Великого Ню Йорку почнеться в Ню Йорку в тижні 6. до 12. квітня кампанія за приєднання 10,000 молодих жінок для добровільної служби як помічниці для норсок.

Посадник міста Ля Ґвардія вже видав відозву про цей тиждень і назвав його „Вікторі Норсиз Ейдс Вік".

Кожна жінка, що зголоситься на цю службу, перейде підготовчий курс, що складається з 80 годин науки.

ПЛАСТУНКИ НА ВОЄННУ ДОПОМОГУ

Десять тисяч пластунок у Ню Йорку зголосилося до сто бюр по „викторі сервіс", себто службу для перемоги.

Кожна пластунка буде приділена до своєї служби бюром, до якого зголосилася, найкраще в своїй околиці. Служби будуть найріжнородніші. Досі пластунки вже працюють як післанці для „ер рейд ворденс"; при плетенні й звиванні бандажів для Червоного Хреста; сильнуючи дітей матерей, занятих военною службою; роблячи перники й сендвичі для вояків; збираючи книжки для для „перемоги кампаній", себто даровані для вояків і моряків; збираючи металеві відпадки; і таке інше.

СУД ПРИСЯЖНИХ ЗО САМИХ ЖІНОК

Пораз перший в історії карних судів стейту Ню Йорк засіла оноді лава присяжних суддів, зложена зо самиж жінок.

Суджено одного чоловіка за влом. Між присяжними переважали замужні жінки. Начальником лави деж була жінка, не „формен", а „форлейді".

І ДЛЯ ЦЬОГО ШУКАЮТЬ ЖІНОК

Джордж Бейлі,, предсідник радіової секції Уряду для Наукового Розсліду в Вашингтоні, заявив оноді на „конференції военних домагань для вправних осіб", що американські військові сили будуть уживати цивільну армію з принаймні 25,000 жінок для обсадження апаратів для відкривання ворожих літаків і інших дрібних робіт на полі радія.

Фльота вже шукає жінок з покінченими колеґіяльними студіями, специялізованими в науці фізики. Перша заплата для таких студенток $2,000 у рік.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

BETHLEHEM, PA. — Notice to members Branch 47, Sisterhood of Olga Basarab at Bethlehem, Penna. Meeting scheduled for April 5 will be held April 12 at 2 P. M. in the Ukrainian school. Every member is requested to be present. Very urgent business is to be dicussed. — Mary Bilesky, Sec.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301., відбудуться в неділю, 5. квітня, в год. 12:30 пополудні, в парохіяльній сали, 1944 В. Ірі вул. Проситься членів прибути на збори, бо є одна важна справа до рішення. Урядники всі як один повинні явитись на цих зборах. Члени, що довгують до товариства, якщо не являться, будуть суспендовані. Секретар не може до кожного члена писати що місяця і просити, щоби прийшов і заплатив. Відтепер не пишеться до нікого, тільки суспендується. — За уряд: А. Семчук, предс.; К. Ґавлічинський, кас.; М. Горний, секр.

Відпадки в паперових фабриках можуть бути вжиті як дріжджі, клій, і штучний навіз.

—o—

Ковнірики мужеських сорочок належить прасувати на зложенім почвірно турецькім рушнику.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Мерік, Н. Й. — Дня 28. березня 1942. розпрощалася зо світом членкця 130. відділу У. Н. Союзу,

ЛІКЕРА ТИМЦІВ СТОДОЛЬСЬКА.

Покійна роджена в Лісичинцях, повіт Збараж, Західна Україна.

Принята в члени У. Н. Союзу 10. березня 1921. Лишила мужа Йосифа, сина Михайла, дочку Марію і дочку Ольгу. Всі трое діти Покійної є членами 130. відділу У. Н. Союзу.

Похорон відбудеться в вівторок, 31. березня 1942., в годині 9. рано, з дому жалоби, 112 Bedford Ave., Merrick, N. Y. Похоронна відправа в Church of The Cure of Ours, Merrick, L. I., N. Y.

Вічна Їй память!

К. Коваль, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ТАРЗАН, ч. 534. Щасливий удар.

Оцей несподіваний напад Тома притиснений з усіх боків Тарзан приняв з великою **потіхою й надією.**

Та в цій хвилі один з паладинців впав на хитрий плян. Він негайно покликав одного **лучника зо стрілами.**

Том скрутився так, щоб зробити із себе якнайменшу ціль, коли стріли почали свистати попри нього.

Вкінці, коли стріли почали сипатися густо, прийшов один цільний удар...